

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.226/2024/7.

A felperes:

Felperes1

cím2

A felperes képviselője:

Szabó & Szomor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Sándor József ügyvéd)

cím1

Az alperes:

Alperes1

cím4

Az alperes képviselője:

Lohn Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lohn Balázs ügyvéd)

cím3

A per tárgya:

kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

2.G.40.388/2023/8.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja;

az alperest mentesíti a terhére megállapított elsőfokú perköltség megtérítése alól és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 750.000 (Hétszázötvenezer) forint + áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer) forint kereseti, továbbá 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei 10032000-01070044-09060018 számú számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetének – amelyben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:24. § (2) bekezdése, 6:519. §-a, 6:29. § (2) és (3) bekezdései alapján kérte kártérítés megfizetésére kötelezni az alperest arra alapítottn, hogy a cég1 (a továbbiakban: cég1) vezető tisztségviselőjeként eljárva fiktív vállalkozási szerződések megkötésében, teljesítésének leigazolálásában, illetve a díj leszámolásában és beszédésében megnyilvánuló jogellenes magatartásával a felperesnek az alaptalanul kifizetett vállalkozói díj folytán előállt vagyonsökkenésben álló kárt okozott – helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest a felperesnek 15 napon belül 68.135.500 forint és ebből 16.319.500 forint után 2017. december 6-ától, 51.816.000 forint után pedig 2018. február 2-ától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, valamint 2.849.963 forint perköltség megfizetésére. Kötelezte továbbá az alperest 1.500.000 forint kereseti illetéknek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal meghatározott illetékbevételei számlája javára történő megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a cég1 – amely társaság vezető tisztségviselője 2012. június 5. napjától az alperes – 2017. november 2-án a felperes helység9i és helység7i, 2017. december 8-án a helység10i, 2018. január 2-án pedig a helység3i, az helység4i, a helység7i és a helység9i telephelyén elvégzendő építési-szerelési munkákra vonatkozó összesen hét vállalkozási szerződést kötött a felperessel, amelyből származó kötelezettségét nem teljesítette, ugyanakkor a felperes e szerződések alapján összesen 68.135.500 forintot különböző időpontokban megfizetett a cég1-nek.

[3] A 2019. december 5. napjától felszámolás alatt álló felperes felszámolója által a cég1 ellen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján indított perben – amelynek tárgyát képezte a jelen per alapjául szolgáló valamennyi vállalkozási szerződés is – a Kecskeméti Törvényszék 2.G.21.781/2020/76. számú, a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.115/2023/8. számú határozata folytán jogerős ítéletében (a továbbiakban: előzményi per) kötelezte a cég1-t 108.266.230 forint és ennek 2017. április 17-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatai felperes részére való megfizetésére. A jogerős ítélet megállapítása szerint a per tárgyát képező 11 vállalkozási szerződés – köztük a jelen per alapjául szolgáló 7 vállalkozási szerződés – alapján a cég1 vállalkozó részéről teljesítésre nem került sor, a felek visszerhes szerződések megkötésére irányuló szándéka színlelt volt, a jogügyletek valójában a cég1 javára történő ingyenes juttatást lepleztek, ezért a felek jogait és kötelezettségeit a leplezett szerződések alapján kell megítélni, amelynek folytán a szerződések a Csődtv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján érvénytelenek, ezért a cég1 az eredeti állapot helyreállítása keretében köteles a felperesi vagyonsökkenést eredményező ellenszolgáltatás nélkül kifizetett vállalkozói díj visszafizetésére.

[4] Az ítélet jogi indokolásában az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a Ptk. 3:24. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő a harmadik személyeknek okozott károkért a jogi személlyel egyetemlegesen felel, ha a kárt szándékosan okozta, amely jogszabályi rendelkezésből, továbbá a Ptk. 3:21. § (2) bekezdéséből, 3:29. § (1) bekezdéséből és 3:24. § (1) bekezdéséből arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a saját ügyvezetőjével – aki 2021. július 19-én elhunyt –, továbbá a cég1-vel, valamint az alperessel szemben is érvényesíthet kártérítési igényt. A Ptk. 6:524. § (1) bekezdése szerint többek

közös károkozása esetén a károkozók károsulttal szembeni felelőssége egyetemleges abban az esetben is, ha a kártérítési felelősségük nem azonos felelősségi alakzat alapján állapítható meg. Az egyetemlegesség a Ptk. 6:29. § (1) és (2) bekezdései szerint azt jelenti, hogy bármelyik kötelezettel szemben a teljes követelés érvényesíthető, amennyiben bármelyikük teljesít, a teljesített rész erejéig a többiek kötelezettsége is megszűnik.

[5] A fenti jogszabályi rendelkezésekből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a cég1 is perben állhatna, a vele szembeni igényérvényesítés azonban csak lehetőség, nem pedig kötelezettség a felperes számára. A felperes többszörös igényérvényesítését kifogásoló alperesi védekezés kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem többszörösen érvényesíti az igényét, hanem ugyanazt az igényt eltérő kötelezettekkel szemben, párhuzamosan érvényesíti, eltérő jogcímen. A cég1-vel szemben a jogérvényesítése a Csódtv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján eredményes volt, valamennyi kötelezettel szembeni igényérvényesítési lehetőség mögött azonban egyetlen igény áll, az alaptalanul kifizetett vállalkozói díj visszakövetelése.

[6] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes kárát a volt ügyvezetője és az alperes által aláírt perbeli színlelt szerződések, az alperes által vezetett társaság nemteljesítése és ennek ellenére a díjak felperes általi megfizetése okozta, amelynek folytán a felperes vagyonában a keresetben megjelölt összegű csökkenés következett be. A felperes bizonyította az alperes károkozó magatartását, e körben azt, hogy a színlelt szerződéseket, valamint a teljesítési igazolásokat és a számlák nagy részét az alperes írta alá, bizonyította továbbá a kárának összegét is, amely a vállalkozói díjak megfizetésekor következett be, illetve vált esedékessé.

[7] A Ptk. 6:521. §-ára alapított védekezés kapcsán kiemelte, hogy a károkozónak nem kell előre látnia a kár bekövetkezéséhez vezető teljes oksági folyamatot, csupán azt kell felismernie, hogy az adott magatartás, mulasztás milyen jellegű és nagyságrendű kárt okozhat, amelynek körében nem a konkrét károkozó, hanem egy átlagos gondossággal eljáró személy tudattartalmát kell vizsgálni. A cég1 képviseletében az alperes írta alá a szerződéseket, amelyek teljesítésével kapcsolatos feladatok ellátása, vagyis a munkavállalók kijelölése, a munkafeladatok kiosztása, azok teljesítésének ellenőrzése az alperes feladatát jelentették, így az alperesnek mindvégig tudatában kellett lennie annak, hogy a cég1 részéről teljesítés nem történt, az előzményi perben meghozott jogerős ítéletben foglaltakra és a szerződések színleltségére figyelemmel a szerződéskötés időpontjában kár bekövetkeztét előre kellett látnia.

[8] A Ptk. 6:520. § a) pontjára – amely szerint a károsult beleegyezésével okozott kár nem jogellenes – alapított védekezés kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy a károsult a felperes, a felperes kárának egyik okozója pedig a volt ügyvezetője, akinek a „hozzájárulása” nem tekinthető a felperes, mint károsult beleegyezésének.

[9] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:525. § (1) és (2) bekezdései alapján a kármegosztásra nem látott lehetőséget. Megítélése szerint a teljesítés igazolása és a számlák ellenértékének megfizetése nem a felperes, hanem a károkozó volt felperesi ügyvezető felróható magatartásának eredménye. A felperes a károkozó ügyvezetőjének magatartása

miatt önhibáján kívül nem volt abban a helyzetben, hogy a kármegelőzési, kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettségének eleget tegyen.

[10] Az alperes a Ptk. 6:519. §-a alapján nem mentesülhet a felelősség alól annak alapján, hogy a felperes nem jelezte a teljesítés elmaradását és a teljesítési igazolásokat aláírta, mert az alperes magatartása a Ptk. 1:4. § (1) bekezdésével felállított elvárhatósági mércének nem felel meg, az elvárható gondosságot nem tanúsította, hiszen a szerződés teljesítése érdekében nem járt el, holott tudnia kellett arról, hogy az általa képviselt társaság a szerződéses kötelezettségeit nem teljesíti és egyebekben a szerződések színleltségét jogerős ítélet állapította meg.

[11] Mindezek alapján az alperest a keresettel egyezően kötelezte a perbeli szerződések alapján teljesítés nélkül kifizetett vállalkozói díj, mint a felperes vagyonában beállott értékcsökkenés [Ptk. 6:522. § (2) bekezdés a) pont] és annak a vállalkozói díj átutalásától, mint a felperesi károsodás bekövetkeztétől járó késedelmi kamatai megfizetésére.

[12] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és elsősorban a kereset teljes elutasítását; másodsorban az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a marasztalási összeg 34.067.750 forint és ebből 8.159.750 forint után 2017. december 6-ától, 25.908.000 forint után pedig 2018. február 2-ától a kifizetésig járó az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira való leszállítását; másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult; kérte továbbá a felperes másodfokú perköltségben marasztalását.

[13] Az elsődleges fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a részben hiányosan és helytelenül megállapított tényállásból kiindulva az alapul szolgáló anyagi jogszabályokat nem minden részletre kiterjedően értelmezte, amelynek szempontjából lényeges körülményeket figyelmen kívül hagyott, így a levont következtetései nem helytállóak. Álláspontja szerint a Ptk. 3:24. § (2) bekezdése körében a szándékos károkozása nem nyert bizonyítást, mert az előzményi perben hozott jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a vállalkozási szerződések alapján teljesítés nem történt, nem egyezik meg azzal, hogy ügyvezetőként a felperesnél jelentkező vagyonsökkenést szándékosan okozta.

[14] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a Ptk. 6:521. §-át és ennek körében az alperesi érveket nem értékelte. A perbeli szerződések teljesítését a felperesnek kellett ellenőrizni, a felperestől azonban a munkákkal kapcsolatos panasz nem érkezett, így a tőle elvárható gondosságot tanúsította azzal, hogy a kifogásolt számlák kiállításában részt vett. Az ügyvezetői tiszttségénél fogva őt terhelő szabályokat sem szegte meg, a megrendelések számára tekintettel nem volt lehetősége a teljesítések mindegyikének személyes ellenőrzésére, amely meghaladta volna a vele szemben támasztott gondossági követelményt. Nem tartotta helytállónak, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperes ellenőrzési hiányosságainak, mert álláspontja szerint nem minősülhet esetlegesen előforduló hibának, hogy a felperes törvényességeért felelő szervek nem észlelik azt, hogy a felperes vezető tisztségviselője több társaságnak jelentős összegeket utal át az ennek ellenében kapott szolgáltatás nélkül.

[15] Az elsőfokú bíróság tévesen és iratellenesen állapította meg, hogy a felperes kárát a volt ügyvezetője és az alperes által aláírt színlelt szerződések, az alperes által vezetett társaság nem teljesítése és ennek ellenére a díj felperes általi megfizetése okozta. Érvelése szerint a felperes káráról nem lehet szó, mert eredeti állapot helyreállítása körében a keresettel érvényesítettösszegekről a Kecskeméti Törvényszék már döntött, amennyiben ezt a felperes kárként is tudja érvényesíteni, akkor az a követelésének többszörözését jelenti.

[16] Az előreláthatóság körében az elsőfokú bíróság következtetésével ellentétben egy átlagosan gondos személynek nem kell azzal számolnia, hogy a szerződések nem kerülnek teljesítésre, illetve a felperes azokat teljesítés hiányában elfogadja.

[17] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:520. § a) pontjának téves értelmezésével nem tekintette a felperes ügyvezetőjének magatartását a felperes beleegyezésének, amely következtetés ellentmond az előzményi perben meghozott jogerős ítélet indokolásának is.

[18] A másodlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a kárenyhítési kötelezettség szabályainak figyelmen kívül hagyásával, illetve téves alkalmazásával hozta meg a döntését, mert a Ptk. 6:144. §-ában és 6:525. §-ában foglaltak ellenére irrelevánsnak tartotta a felperes magatartását, működési és ellenőrzési rendszerét. Az elsőfokú bíróság a jogi személy felperes tevékenységét jogellenesen és jogalap nélkül megkülönböztette, illetve elkülönítette az ügyvezetőjének tevékenységétől.

[19] Érvelése szerint a Ptk. 6:524. § (2) bekezdése alapján az egyetemleges felelősség alkalmazása mellőzésének lett volna helye, mert a felperes volt vezető tisztségviselője bizonyítottan több vállalkozás tekintetében tanúsított a felperesnek kárt okozó magatartást, míg az alperessel szemben korábban ilyen gyanú nem merült fel, illetve a perbeli szerződések esetében sem bizonyított, hogy tudott volna a nemteljesítésről.

[20] A másodlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 123. § (2) bekezdésének megsértésével az ügy érdemi elbírálására kiható módon mellőzte az eljárás felfüggesztését a per elbírálása szempontjából előkérdésnek minősülő előzményi perben meghozott jogerős ítélet felülvizsgálata iránt indított eljárás befejezéséig.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[22] Álláspontja szerint az elsőfokú döntés érdemben megalapozott, az előzményi perben meghozott jogerős ítélet és abban az eljárásban beszerzett és a jelen perben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 306. §-a alapján figyelembe vett szakvélemény alapján abból kellett kiindulni, hogy az alperes a cég1 ügyvezetőjeként színlelt szerződések megkötésében vett részt, amelyek alapján az általa vezetett társaság részéről teljesítés egyáltalán nem történt. Az alperes és a felperes volt ügyvezetője közös elhatározással, valódi akaratukkal nem egyező, azt leplező jognyilatkozatokat tettek, hamis látszatot keltve ezzel a kívül világ és harmadik személyek irányába. A jelen perben lefolytatott bizonyítási eljárás adataival nem cáfolt fenti tényekre

tekintettel alaptalannak tartotta azt a fellebbezési érvelést, amely szerint az alperesnek nem kellett számolnia azzal, hogy a vállalkozási szerződések nem lesznek teljesítve, valamint hogy a felperes károsodását előre nem kellett látnia, a kár és a magatartása közötti okozati összefüggés nem áll fenn, továbbá, hogy a szándékos károkozása az elsőfokú eljárásban nem nyert bizonyítást. A fentiek körében az elsőfokú ítélet okszerű megállapításokon és következtetéseken alapul.

[23] A Ptk. 6:520. § a) pontja, valamint a kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság az alperes védekezését elbírált, az ezzel összefüggő jogi érveket az ítélet indokolásában kifejtette. A felperes nem vitatta, hogy a kárának bekövetkezéséért az alperes mellett a saját korábbi ügyvezetője is felel, az ügyvezetők közös károkozása eredményezte a kárt, amelyért az ügyvezetők a felperessel mint károsulttal szemben egyetemlegesen felelnek, vagyis a felperes bármelyiküktől a teljes kára megtérítését követelheti. A közös károkozók felelőssége arányának megállapítása a károkozók belső jogviszonyára tartozó kérdés, így nem tárgya a jelen pernek, azt az elsőfokú bíróságnak nem kellett vizsgálni.

[24] Nem tartotta helytállónak azokat a fellebbezési érveket, amelyek szerint az alperes ügyvezetői tevékenységét az általa vezetett társaságnak kell betudni, míg a felperes ügyvezetőjének magatartása valójában a felperes magatartásának minősül. Ezzel szemben az ügyvezető magatartását harmadik személy igényérvényesítése esetén indokolt betudni a társaságnak olyan esetben, amikor az ügyvezető a társaság ügykörében, annak javára jár el vagy gondatlan ügyvezetői magatartás a kár forrása. Nem indokolt viszont betudni a társaságnak azokat az ügyvezetői magatartásokat, amelyek olyan szándékos ügyvezetői károkozáshoz kapcsolódnak, mint a perbeli esetben a felperes volt ügyvezetőjének az a magatartása, melynek során csupán felhasználta az általa vezetett társaságot, valójában azonban nem annak érdekeit szem előtt tartva végezte a tevékenységét. Álláspontja szerint ebben az esetben fel sem merülhet, hogy ez a magatartása betudható lenne a felperesnek. Az alperes egyebekben nem is harmadik személy, hanem az egyik károkozó, így betudásra egyébként sem hivatkozhat.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el, amelynek során a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdés] bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét figyelemmel arra is, hogy annak nem volt elsőfokon jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[26] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére [Pp. 381. §] nem volt lehetőség, mert az elsőfokú ítélet a felfüggesztési kérelem elutasítása miatt nem jogszabálysértő.

[27] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a másodlagos fellebbezési kérelem alapjául állított jogszabálysértés (az eljárás felülvizsgálati eljárásra tekintettel való felfüggesztésének mellőzése) oka a fellebbezés előterjesztését követően megszűnt, mert a Kúria a felperes fellebbezési ellenkérelméhez mellékelte Gfv.III.30.108/2024/2. számú végzésével az előzményi perben meghozott jogerős ítélet felülvizsgálatának engedélyezése iránti kérelmet visszautasította. A Kúria határozatából kitűnően a jogerős ítélet felülvizsgálatának a Pp. 408.

§ (2) bekezdése szerint nincs helye, illetve csak a felülvizsgálati eljárás kivételes engedélyezése esetén [Pp. 409. § (1) bekezdés]. Miután a Kúria az alperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét perorvoslattal nem támadható határozattal a Pp. 410. § (4) bekezdése alapján visszautasította, ennek következtében a felülvizsgálati kérelem a Pp. 408. § (2) bekezdésében írt tilalom miatt érdemben nem bírálható el, vagyis a rendelkezésre álló adatok szerint az alperesnek nincs a felfüggesztés alapjául hivatkozott felülvizsgálati eljárás megindítására és annak lefolytatására alkalmas kérelme.

[28] Ettől függetlenül sem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság az alperes felfüggesztés iránti kérelmének elutasításával (2.G.40.388/2023/7. számú végzés). A Pp. 123. § (2) bekezdése folyamatban lévő polgári perre tekintettel akkor teszi lehetővé a felfüggesztést, ha a jelen per eldöntése szempontjából elbírálendő előkérdésnek minősül annak a pernek a tárgya. A Pp. 123. § (1) és (2) bekezdéseinek egybevetett értelmezéséből következik, hogy az előkérdés elbírálása az annak tárgyában folyamatban lévő eljárásban meghozott jogerős határozattal történik meg, a felfüggesztés alapjául szolgáló előzetes kérdés a más perben meghozott ítélet anyagi jogerőhatása [Pp. 360. § (1) bekezdés] folytán válik irányadóvá, vitathatatlanná és ezáltal a felfüggesztett polgári perben mint elbírált tény, illetve jog figyelembe vehetővé.

[29] Az elsőfokú bíróság a per tárgyalását a Kecskeméti Törvényszék előtt 2.G.21.781/2020. számon folyamatban lévő előzményi per jogerős befejezéséig felfüggesztette (2.G.40.342/2022/22. számú végzés), a további felfüggesztést a jogerős ítélet elleni rendkívüli perorvoslati kérelem előterjesztése attól függetlenül sem alapította meg, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem tartotta érdemi vizsgálatra alkalmasnak.

[30] Fővárosi Ítéltábla mindezekre figyelemmel az anyagi jogi felülbírálat körében érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét és az alperes elsődleges fellebbezési kérelmét alaposnak találta, mert az alperes megalapozottan hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy nem áll fenn az egyetemleges kártérítési felelőssége a cég1-nek és az alperesnek, figyelemmel arra, hogy helytálló volt az a hivatkozása, hogy az előzményi perben meghozott ítéletre tekintettel a felperesnek nincs bekövetkezett kára.

[31] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokaitól eltérően a következőknek tulajdonított jelentőséget. A felperes a szerződésen kívül okozott kárért viselt felelősség szabályai, a Ptk. 3:24. § (2) bekezdése és 6:519. §-a alapján érvényesített jogot az alperessel szemben. A kárfelelősséget megalapozó jogellenes magatartásként a cég1 vezető tisztségviselői jogkörében eljáró alperes színlelt szerződések megkötésében, valótlan tartalmú teljesítési igazolások kiállításában és ellenszolgáltatás nélküli pénzösszegnek a társaság részére való kifizetésében történt közreműködését jelölte meg; kárát pedig a színlelt szerződések alapján, a részére nyújtott tényleges szolgáltatás nélkül kifizetett pénzösszegben álló vagyonszőkenésben vette számításba. Az elsőfokú bíróság döntése azon alapult, hogy az alperes keresetben megjelölt jogellenes és egyben szándékos magatartásával a felperes vagyonának a keresettel érvényesített összegű csökkenését okozta azáltal, hogy a fenti összeg ellenében a felperes szerződéses szolgáltatáshoz nem jutott, amely kára a vállalkozói díjrészek megfizetésekor következett be, amelynek megtérítésére az alperes a károkozásért

való egyetemleges felelősség alapján, az egyetemleges kötelezettség szabályaiból levezethetően köteles.

[32] A Fővárosi Ítéltábla a fentiekhez képest abból indult ki, hogy a cég1 ellen indított előzményi perben meghozott jogerős ítélet anyagi jogerőhatása folytán [Pp. 360. § (1) bekezdés második fordulat] végérvényesen eldőlt és nem volt a továbbiakban vitatható, hogy egyebek között a jelen per tárgyát képező hét vállalkozási szerződés valójában a felperes vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalásra irányult, mert a szerződő felek a visszerthes jogügyletek létrehozására irányuló akaratukat színlelték, a szerződésekkel a cég1 ingyenes juttatásban való részesítésére irányuló valós szándékukat leplezték, amelynek következtében a tényleges ellenszolgáltatás nélküli kifizetések révén a felperes vagyona csökkent. A jogerős ítélet a jelen per tárgyát is képező szerződések eredményes megtámadása miatt az érvénytelenség jogkövetkezményeként a Csődtv. 40. § (1a) bekezdése alapján az eredeti állapotot helyreállította akként, hogy a cég1-t az érvénytelen jogügyletek alapján részére kifizetett, és a felperes vagyonszökkenését eredményező 108.266.230 forint – amelynek részét képezte a jelen keresettel érvényesített összeg is – felperesnek való visszafizetésére kötelezte.

[33] A felperes a jelen perben a kártérítés teljesítésének követelésére irányuló jogát érvényesítette az alperessel mint a cég1 vezető tisztségviselőjével szemben, amelynek a Ptk. 6:519. §-a és 3:24. § (2) bekezdése alapján együttes feltétele volt az alperes vezető tisztségviselői jogkörében eljárva tanúsított jogellenes magatartása, a felperest ért kár, továbbá a kettő közötti okozati összefüggés fennállta, valamint a kár szándékos okozása, mert a vezető tisztségviselő által harmadik személyeknek okozott kár esetén csak a szándékos károkozónak minősülő vezető tisztségviselő felel egyetemlegesen a jogi személlyel.

[34] A fenti konjunktív feltételek bármelyikének hiánya a kártérítés teljesítésének követelését kizárja.

[35] A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes vagyonában az értékcsökkenés, mint kár a vállalkozási díjak egyébként az érvénytelenség folytán teljesítés-hatályával nem bíró kifizetésével bekövetkezett. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az előzményi perben a jogerős ítélet az érvénytelenség jogkövetkezményeit az eredeti állapot helyreállításával levonta, a cég1-t a per tárgyát képező valamennyi szerződés alapján teljesített pénzösszeg felperesnek való visszatérítésére kötelezte, vagyis a felperes perbeli színlelt szerződésekől származó jog- és érdeksérelmét helyreállította azzal, hogy a szerződő felek között olyan helyzetet teremtett, mintha az érvénytelen szerződéseket meg sem kötötték volna. A felperes a jogerős ítélet alapján jogosulttá vált az általa kifizetett, azonban ellenszolgáltatás hiányában nála vagyonszökkenést eredményező pénzösszeg cég1-től való visszakövetelésére, illetve végrehajtás útján való behajtására. Ebből következően a felperes vagyonából az érvénytelen jogügyletek folytán kikerült perbeli pénzösszeg csak akkor és annyiban válik kárrá, amennyiben a felperes nem jut hozzá az eredeti állapot helyreállítása folytán javára jogerős ítélettel megítélt összeghez, vagyis a felperesnek csak az eredeti állapot helyreállításának megghiúsulásával, a jogerős ítélet szerinti marasztalási összeg önkéntes teljesítésének, illetve behajthatatlanságának, végrehajthatóságának hiányában és csak a be nem hajtott rész erejéig keletkezik kára.

[36] Mindaddig, amíg a felperes a vele szerződéses jogviszonyban álló cégl-vel szemben a jogerős ítélet alapján annak önkéntes vagy végrehajtási kényszer igénybevételével történő teljesítését követelheti, illetve ennek eredménytelenségéig, esedékes kár hiányában nem lehet alapos az alperessel szembeni – a társaság ügyvezetőjeként a jogerősen érvénytelenné nyilvánított jogügyletek létrejöttében és az ellenszolgáltatás nélküli pénzkifizetésben való közreműködésre alapított – szerződésen kívüli kártérítési igénye.

[37] A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak az alperes többszörös igényérvényesítést kifogásoló védekezésére adott indokaival. A felperes saját tényállításai szerint a cégl elleni jogerős ítélettel zárult, a Csődtv. speciális szabályain alapuló érvénytelenségi pert és a társaság ügyvezetője, az alperes elleni jelen pert ugyanazon vagyoni jogának a megsértése miatt annak érdekében indította, hogy a perbeli jogügyletek folytán elszenvedett és szerződéses ellenszolgáltatás nélkül nála vagyonsökkenést eredményező pénzösszeg visszakerüljön a vagyonába.

[38] A Fővárosi Ítéltábla nem értett ugyanakkor egyet abban az elsőfokú bírósággal, hogy a felperes az alaptalanul kifizetett díj visszakövetelése iránti jogát – az elsőfokú bíróság megfogalmazása szerint ugyanazon igényét – eltérő kötelezettekkel szemben, eltérő jogcímenen párhuzamosan is érvényesítheti, mert ez az elsőfokú bíróság által felhívott jogszabályi rendelkezésekből nem következik. A szerződő felek törvényes képviselőinek közös károkozása, mint az egyetemleges felelősségüket megalapító jogi tény ebből a szempontból nem bírt jelentőséggel, mert a felperes az egykori ügyvezetőjével szemben jogot nem érvényesített. A szándékos károkozó vezető tisztségviselőnek a jogi személlyel egyetemleges felelőssége [Ptk. 3:24. § (2) bekezdés] a Ptk. 6:29. § (2) bekezdése szerint valóban választási lehetőséget biztosít a károsult számára abban a tekintetben, hogy a jogát az egyetemleges kötelezettekkel vagy azok bármelyikével szemben érvényesítheti, a perbeli esetben azonban a cégl-t a jogerős ítélet nem kártérítésre, hanem eredeti állapot helyreállítására kötelezte, amelynek keretében visszafizetni rendelt pénzösszeg csak akkor és annyiban válik kárrá és keletkeztet kárkötelmet, ha annak a szerződéskötő féltől való behajtása eredménytelen.

[39] Az elsőfokú ítélet keresettel egyező marasztalást tartalmazó rendelkező részében egyébként az igényazonosság körében kifejtett indokok egyáltalán nem jelennek meg, de erre nem is lett volna lehetőség, mivel a jogerős ítélet szerinti eredeti állapot helyreállításáért az alperes egyetemlegesen nem felel. Mindez azonban odavezetett volna, hogy a felperes ugyanazon összeghez kétszeresen jutott volna hozzá, egyrészt cégl-től az eredeti állapot helyreállítása körében, másrészt az alperestől kártérítésként.

[40] Az alperessel szembeni kereset a fent kifejtett indokok miatt a kár bekövetkezésének hiányában nem volt alapos, amely az egységes ítélkezési gyakorlat szerint nem a felperesi követelés időelőttiségét jelenti, hanem a kárkötelmet eredményező kár hiányában a kereset elutasításához vezet. (BDT2013. 2856., BDT2017., 3721.).

[41] A kár bekövetkezte, mint a kártérítés egyik konjunktív feltételének hiánya szükségtelessé tette a kárfelelősség további tényállási elemeinek (jogellenes magatartás, okozati összefüggés, az alperes szándékos károkozása) vizsgálatát, valamint a károkozás jogellenességét kizáró károsulti beleegyezés [Ptk. 6:520. § a) pont], a felelősség alóli alperesi mentesülés [Ptk. 6:519. §-a], a kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség megsértése [Ptk. 6:525. §] és az egyetemleges marasztalás mellőzésének vizsgálatát. A Fővárosi Ítéltábla ezért a fentiek körében a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben kifejtett érvek és indokok elbírálását mellőzte, mert az nem eredményezhetett volna eltérő döntést.

[42] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a felperes jelen perben előterjesztett kártérítési keresetének alaptalansága miatt hozott elutasító ítélet anyagi jogerőhatása [Pp. 360. § (1) bekezdés] nem zárja ki az eltérő ténybeli alapon nyugvó kártérítési kereset megindítását, ha a felperes nem jut hozzá a vele szerződő féltől az eredeti állapot helyreállítása során megítélt pénzösszeghez.

[43] A Fővárosi Ítéltábla mindezen indokok alapján a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[44] Az érdemi döntés megváltoztatására figyelemmel a felperes az elsőfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatva az alperest mentesítette a terhére megállapított perköltség megfizetése alól és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, valamint a fellebbezés eredményessége miatt a Pp. 364. §-a szerint alkalmazott 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére.

[45] A Fővárosi Ítéltábla az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, mert az eljárás időtartamára, különösen a megtartott tárgyalások számára, az alperes képviselője által szerkesztett beadványok számára, tartalmára és terjedelmére, továbbá arra is figyelemmel, hogy a per nem minősült bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügynek, az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint a pertárgyértékre figyelemmel megállapítható összeg nem állt arányban a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

[46] A Pp. 102. § (1) bekezdése szerint szintén a pervesztes felperes köteles az illetékeljegyzési joga folytán előzetesen meg nem fizetett kereseti, valamint az alperes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési illeték viselésére.

[47] A Fővárosi Ítéltábla a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) és e) pontjai alapján tájékoztatja a felperest, hogy a fellebbezési illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő hatvanadik napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell

tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Budapest, 2025. január 14.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.

előadó bíró

Dr. Kolozs Balázs s.k.

bíró